

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

10 januari 2023

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week daalde in Infectieradar het aandeel deelnemers met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor (van 6,7% naar 5,5%). Het aandeel deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde ook (van 1,8% naar 1,3%) vergeleken met de week ervoor. Verder daalde het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (-29%). Ook daalde het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen (-21%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest (-18%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 27 december op 0,90 (0,78 - 1,02). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-15%) vergeleken met de week ervoor en het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde ook.

In week 52 (26 december 2022 – 1 januari 2023) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 14% ten opzichte van de week ervoor. In de eerste helft van week 1 (2-4 januari 2023) daalde dit (vooralsnog) verder met 40%. In het rioolwater werd van de omikronvariant BA.5 de subvariant BQ.1 wederom het meest gedetecteerd. Er werden ook meer recombinanten en BA.2-varianten gevonden, in het bijzonder de BA.2.75 en subvarianten hiervan.

BQ.1 (inclusief BQ.1.1) is verantwoordelijk voor de meeste besmettingen in Nederland. Daarnaast zien we een toename van BA.2.75 en van recombinant XBB. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien, al zijn de aantallen vooralsnog beperkt. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

Conclusie en duiding

Ondanks dat er nog sprake is van een hoge infectiedruk, zien we dat er een duidelijke daling is ingezet. Het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten in Infectieradar, het aantal geteste personen en positieve testuitslagen bij de GGD en het aantal positieve testuitslagen in de verpleeghuizen is verder gedaald. Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames en het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC is ook gedaald. Ook in het rioolwater is de daling ingezet. De nu circulerende omikronsubvarianten in Nederland zijn niet ziekmakender dan eerdere omikronvarianten.

Advies coronathermometerstand

Zie voor de actuele coronathermometerstand het laatste advies van het Responsteam op 3 januari 2022.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week daalde in Infectieradar het aantal personen met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor (van 6,7% naar 5,5%). Het aantal personen met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde ook (van 1,8% naar 1,3%) vergeleken met de week ervoor. Verder daalde het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (-29%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen liet een daling zien (-21%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest (-18%) in de afgelopen week*. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 27 december op 0,90 (0,78 - 1,02). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-15%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde ook. Er waren 47 IC-opnames, waar dat vorige week 63 opnames waren.

** Voor meldingen vanaf 1 januari 2023 wordt een patiënt aangemerkt als bewoner van een verpleeghuis indien de patiënt volgens de gegevens van OSIRIS op basis van zijn zescijferige postcode gekoppeld kan worden aan een bekende locatie van een verpleeg- of verzorgingshuis of particulier woonzorgcentrum, of indien de patiënt op het moment van de melding 70 jaar of ouder is.*

B) Rioolwatersurveillance

In week 52 (26 december 2022 - 1 januari 2023) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 14% ten opzichte van week 51, naar een waarde van 1970 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers stegen het meest in Fryslân (+44%) en Groningen (+37%), en waren het hoogst in Haaglanden en Zaanstreek-Waterland. In de eerste helft van week 1 (2-4 januari 2023) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes (voorsnog) verder met 40%, naar een waarde van 1191 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in de regio Limburg-Zuid, waar ook de enige stijging plaatsvond (+35%).

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 52) was de omikronvariant BA.5, en dan met name de BQ.1-subvariant, het meest prevalent. Specifieke mutaties voor de BA.2-variant en in het bijzonder de BA.2.75 en subvarianten hiervan zoals BN, BM en CH werden in toenemende mate gevonden. Ook werden steeds vaker recombinanten gedetecteerd, zoals XBB en XBE.

C) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten zien we weer veranderingen ontstaan. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, is BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. Daarnaast zien we een toename van BA.2.75 en van recombinant XBB. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien, al zijn de aantallen voorsnog beperkt. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat BQ.1 mogelijk enige tijd dominant kan blijven in Nederland. Het aandeel van subvarianten BA.2.75 en XBB (inclusief XBB.1.5) neemt ook toe waardoor het ook mogelijk is dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen er weer nieuwe (sub)varianten opkomen.